

บทความวิจัย

เรื่อง เสียงประทุงผ่านวรรณกรรม ในงานของนักเขียนกลุ่มบุโรชะ : กรณีศึกษา บุโรชะ รวมผลงาน
ของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคม

โดย

นางสาวชลธิชา อยู่เย็น
รหัสนักศึกษา 05610781

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาเอเชีย

ศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ชื่อบทความวิจัย	เสียงประท้วงผ่านวรรณกรรม ในงานของนักเขียนกลุ่ม บุโรฮะ : กรณีศึกษา บุโรฮะ รวมผลงานของนักเขียน กลุ่มปฏิปักษ์สังคม
ผู้เขียน	นางสาวชลธิชา อยู่เย็น
อาจารย์ที่ปรึกษาบทความวิจัย	อาจารย์ ดร.นันทวัลย์ สุนทรภาระสถิตย์
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเสียงประท้วงผ่านวรรณกรรม ในงานของนักเขียนกลุ่มบุโรฮะ : กรณีศึกษา บุโรฮะรวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมแปลโดย พรพิรุณ กิจสมเจตน์ รวบรวมผลงานเขียนโดยสำนักพิมพ์เจลิท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางสังคมและประวัติของนักเขียนกลุ่มบุโรฮะในหนังสือบุโรฮะ รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมและศึกษาผลงานวรรณกรรมของนักเขียนกลุ่มบุโรฮะในฐานะกระบอกเสียงเรียกร้องและวิพากษ์สังคมญี่ปุ่นในยุคโทโชและโซวะ (ถึง ค.ศ. 1946)

ผลการศึกษาพบว่า ผลงานประพันธ์ของนักเขียนกลุ่มบุโรฮะสะท้อนภาพสังคมญี่ปุ่นที่สิ้นหวัง โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังสงครามโลกยุคที่ แนวคิดงานเขียนของนักเขียนกลุ่มบุโรฮะค่อนข้างมีเอกลักษณ์ เนื่องจากเป็นผลงานที่ทำทลายขนบธรรมเนียมจริยธรรมดั้งเดิมของญี่ปุ่น นอกจากผลงานเขียนที่สะท้อนภาพความสิ้นหวังหดหู่แล้ววิถีชีวิตส่วนตัวของเขียนกลุ่มนี้ก็ทำทลายขนบธรรมเนียมจริยธรรมอันดีของสังคมญี่ปุ่นเช่นกัน พวกเขาเติบโตและใช้ชีวิตในฐานะชาวญี่ปุ่นและนักประพันธ์ในยุคสมัยแห่งความเปลี่ยนแปลงและผันผวนของจักรวรรดิญี่ปุ่น จนกระทั่งจักรวรรดิญี่ปุ่นกลายเป็นเพียงประเทศผู้แพ้สงครามความเปลี่ยนแปลงผกผันอย่างรวดเร็วทันทีที่แพ้สงครามนี้เองทำให้สังคมญี่ปุ่นไร้ความหวัง ประชาชนรวมชาติที่ยึดเหนี่ยวศรัทธาในจริยธรรมที่สูงส่งพังทลาย กลุ่มนักเขียนบุโรฮะนี้เองที่ก้าวขึ้นมาประพันธ์ผลงานเรียกร้องให้สังคมญี่ปุ่นละทิ้งศีลธรรมจริยธรรมที่รัฐบาลทหารต่างพร่ำบอกให้ชาวญี่ปุ่นสละชีพเพื่อชาติและองค์จักรพรรดิ วิถีทางเดียวที่จะช่วยให้ประเทศญี่ปุ่นไม่สูญสิ้นไปคือการละทิ้งศีลธรรมเหล่านั้น และใช้ชีวิตไปตามแรงผลักดันของสัญชาตญาณคือธรรมชาติ มิใช่การที่ผู้นำทางการเมืองออกกฎเกณฑ์อื่น ๆ หรือหาทางออกทางการเมืองให้สังคมทำตาม

คำสำคัญ: กลุ่มบุโรฮะ , สงครามโลกครั้งที่สอง

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยเรื่องเสียงประท้วงผ่านวรรณกรรม ในงานของนักเขียนกลุ่มบุโรฮะ : กรณีศึกษา บุโรฮะ รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคม เป็นส่วนหนึ่งของรายวิชา 450 112 การศึกษา เอกเทศ (Independent Study)

บทความวิจัยชิ้นนี้สามารถสำเร็จได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับการกรุณาอย่างสูงจากอาจารย์ ดร.นันทวัลย์ สุรินทร์ภักดี อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำและให้คำปรึกษา ตลอดจนการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างยิ่ง จนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้ เสร็จสมบูรณ์ ข้าพเจ้าขอขอบพระคุณอาจารย์อย่างสูงไว้ ณ ที่นี้ และขอขอบคุณครอบครัว และเพื่อน ๆ ที่คอยให้ความช่วยเหลือ ให้คำแนะนำ ตลอดจนให้กำลังใจ ซึ่งเป็นแรงผลักดันให้การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี

ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจ หากมีข้อบกพร่องหรือข้อผิดพลาดประการใด ข้าพเจ้าก็ขออภัยไว้ ณ ที่นี้

ชลทิชา อยู่เย็น

บทนำ

ความนิยมในวรรณกรรมแปลญี่ปุ่นของนักอ่านชาวไทยสูงขึ้นตั้งแต่ช่วงปีค.ศ. 1990 เรื่อยมา โดยเฉพาะในงานนักเขียนชาวญี่ปุ่นสมัยใหม่ที่มีชื่อเสียงโด่งดังเช่น คาวาบาระ ยาสุนารี ตะไซ โอซามุ และซาคากุจิ อังโกะ เป็นต้น โดยทั้งตะไซ โอซามุ ซาคากุจิ อังโกะ และโอดะ ซาคุโนะซึเกะต่างก็ถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มนักเขียนที่ผลิตงานในช่วงหลังสงครามโลกครั้งที่สองโดยนักวรรณกรรมญี่ปุ่น เนื่องจากมีลักษณะงานประพันธ์คล้ายกันว่าด้วยวิถีชีวิตทางอัตลักษณ์และมองโลกในแง่ร้ายนอกจากลักษณะงานประพันธ์วิถีการดำเนินชีวิตของนักเขียนเหล่านี้ก็คล้ายกันอีกด้วยเช่นการเป็นคนรุ่นใหม่หัวก้าวหน้า เด็บโตและประพันธ์งานในช่วงเวลาเดียวกันคือช่วงยุคโทโซ(1912-1926) และยุคโวะเซ(1926-1989) และการใช้เวลาว่างไปกับการดื่มสุราและสารเสพติดพร้อมทั้งยังมีความสัมพันธ์กับหญิงสาวมากหน้าหลายตา นักวรรณกรรมญี่ปุ่นจัดกลุ่มนักประพันธ์ที่มีลักษณะงานเขียนที่ต่อต้านกฎเกณฑ์ขนบธรรมเนียมแบบเก่าและมีวิถีชีวิตเหลวแหลกลิ้นหวังไม่ต่างกับงานประพันธ์ของพวกเขาว่าเป็นกลุ่ม “ชินเกะซากุสะ” แต่ชื่อกลุ่ม “บุโรสะ” เป็นที่รู้จักโดยกว้างขวางมากกว่า มีนักเขียนหลายคนถูกจัดให้อยู่ในกลุ่มนักเขียนบุโรสะแต่นักเขียนที่โดดเด่นทั้งลักษณะของงานประพันธ์และวิถีชีวิตที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นนักเขียนบุโรสะที่แท้จริงมักจะหมายถึง ตะไซ โอซามุ โอดะ ซาคุโนะซึเกะ และซาคากุจิ อังโกะ

วรรณกรรมแปลญี่ปุ่น บุโรสะ รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมนิยมประกอบด้วย บทละครเรื่องดอกไม้ไฟในฤดูหนาว ผลงานประพันธ์ของตะไซ โอซามุ ความเรียงช่วงสิ้นยุคสงคราม เรื่องสั้นเมื่อวาน วันนี้ พรุ่งนี้ ผลงานประพันธ์ของโอดะ ซาคุโนะซึเกะ เรื่องสั้นเชอซ่า ปัญญาอ่อน และความเรียงทฤษฎีความเสื่อมทราม ผลงานประพันธ์ของซาคากุจิ อังโกะ ผลงานเรื่องสั้นและความเรียงข้างต้นล้วนกล่าวถึงชีวิตอันสิ้นหวังน่าหดหู่ของชาวญี่ปุ่นในช่วงหลังสงครามโลกเพิ่งจะยุติ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความโหดร้ายของสงคราม และผลกระทบจากการตัดสินใจเข้าร่วมสงครามของรัฐบาลท่ามกลางการคัดค้านของประชาชนชาวญี่ปุ่นส่วนใหญ่ โดยผลงานเขียนนักเขียนกลุ่มบุโรสะบรรยายสภาพสังคมญี่ปุ่นในขณะที่สงครามโลกครั้งที่สองเพิ่งจะยุติว่าญี่ปุ่นต้องเผชิญกับความท้าทายทั้งจากภายนอกและภายในประเทศไม่ว่าจะเป็นวิกฤตเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกหรือการบาดเจ็บล้มตายของประชาชนญี่ปุ่นจากสงครามมากกว่าสองล้านคน

เมื่อพิจารณาจากช่วงเวลาที่กลุ่มบุโรสะได้ตีพิมพ์ผลงานคือปีค.ศ. 1946 ซึ่งเป็นช่วงเวลาหลังจากที่ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงครามเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1945 ฝ่ายสัมพันธมิตรนำโดยสหรัฐอเมริกาเข้ายึดครองญี่ปุ่นการยึดครองดังกล่าวทำให้ญี่ปุ่นเปลี่ยนจากการปกครองแบบระบอบการปกครองสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเมื่อเสรีภาพหวนคืนสู่ญี่ปุ่นในแคว้นวรรณกรรมกลับมาครึกครื้นอีกครั้ง โดยเฉพาะนักเขียนที่เขียนงานวรรณกรรมระหว่างสงครามเช่นนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมนิยมบุโรสะที่วิพากษ์วิจารณ์ความเสื่อมทรามของสังคม รัฐบาลทหารไปจนถึงระบอบจักรพรรดิโดยตรงไปตรงมาในงานประพันธ์ ได้รับความนิยมอย่างมากในหมู่ชาวญี่ปุ่น ตรีศิลป์ บุญขจร(2523)กล่าวในหนังสือนวนิยายกับสังคมไทยว่า “วรรณกรรมย่อมสัมพันธ์กับสังคม วรรณกรรมย่อมสะท้อนประสบการณ์ชีวิตในยุคสมัยไม่ว่านักเขียนจะจงใจสะท้อนสังคมหรือ

ไม่ก็ตาม” ดังนั้นงานประพันธ์ของกลุ่มนักเขียนบุโรชะที่ตีพิมพ์หลังจากสงครามโลกครั้งที่สองเพิ่งจะยุติยอมสอดแทรกข้อคิดเห็นของนักเขียนที่ชนะต่อสังคมญี่ปุ่นและเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ญี่ปุ่นเช่นเหตุการณ์สงครามโลก และสภาพสังคมระหว่างสงครามที่ควรค่าแก่การศึกษา

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบริบททางสังคมและประวัติของนักเขียนกลุ่มบุโรชะตั้งแต่มยุคไทโซถึงยุคโชวะปีที่ 20 หรือค.ศ. 1946 ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สงครามโลกยุติ และศึกษาผลงานวรรณกรรมของนักเขียนกลุ่มบุโรชะในฐานะกระบอกเสียงเรียกร้องและวิพากษ์สังคมญี่ปุ่นในยุคไทโซและโชวะ (ถึง ค.ศ. 1946) ผ่านหนังสือ รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมโดยจะพิจารณาบริบททางสังคมและการเมืองในช่วงเวลาดังกล่าวร่วมกับชีวประวัติของนักเขียนกลุ่มบุโรชะ

สภาพสังคมยุคไทโซ - ยุคโชวะที่ 20

เป็นระยะเวลาเกือบ 35 ปีของยุคไทโซจนกระทั่งปีโชวะที่ 20 (ค.ศ.1946) ที่ประเทศญี่ปุ่นได้เผชิญความผกผันทั้งทางการเมืองและสังคมไม่ว่าจะเป็นสงครามโลกทั้งสองครั้ง หรือภาวะเศรษฐกิจตกต่ำซ้ำซ้อน ชาวญี่ปุ่นนับล้านต้องพบเจอกับการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านวัฒนธรรม เศรษฐกิจไปจนกระทั่งการเมืองการปกครองดังนี้

สภาพสังคมยุคไทโซ 1912-1926 : ยุคแห่งความหลากหลายและประชาธิปไตยแบ่งบาน

ญี่ปุ่นวางแผนการพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมชาติตะวันตกตั้งแต่การปฏิรูปเมจิเมื่อปี ค.ศ. 1868 โดยการปฏิรูปประเทศญี่ปุ่นครั้งนั้นส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมครั้งใหญ่ไม่ว่าจะเป็นระบอบการปกครองประเทศ และโครงสร้างทางสังคมเช่น การรวบอำนาจการปกครองจากรัฐบาลโชกุนโทกูงาวะคืนสู่องค์จักรพรรดิ และการยกเลิกระบบชนชั้นในสังคม ทำให้ประชาชนทุกคนสามารถมีนามสกุลประกอบอาชีพตลอดจนสามารถเข้าถึงการศึกษาเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของตนได้โดยเสรี กระทั่งจักรพรรดิเมจิสวรรคตและมกุฎราชกุมารโยชิฮิโตะขึ้นครองราชย์ซึ่งถือเป็นการสิ้นสุดยุคเมจิและเป็นการเริ่มต้นยุคไทโซเมื่อปี ค.ศ. 1912

ถึงแม้ว่าการรวบอำนาจการปกครองจากรัฐบาลโชกุนโทกูงาวะคืนสู่องค์จักรพรรดิในยุคเมจิจะเป็นรากฐานการปกครองญี่ปุ่นต่อเนื่องมาจนถึงรัชสมัยขององค์จักรพรรดิไทโซ แต่ในทางการเมืององค์จักรพรรดิไทโซกลับไม่ได้มีบทบาทมากนักเนื่องจากปัญหาทางสุขภาพ และยุคไทโซมีระยะเวลาเพียง 15 ปี อย่างไรก็ตามช่วงต้นรัชสมัยในปี ค.ศ. 1912 ก็เกิดความระส่ำระสายในการบริหารบ้านเมืองของรัฐบาลญี่ปุ่นนำมาซึ่งความขัดแย้งของหลายฝ่ายโดยเฉพาะ ความขัดแย้งระหว่างพรรคเสยโคซึ่งเป็นรัฐบาลในขณะนั้นกับกองทัพ เนื่องจากรัฐบาลต้องการลดงบประมาณของกองทัพ จึงเป็นจุดเริ่มต้นของวิกฤตทางการเมืองในยุคไทโซ

ญี่ปุ่นในยุคไทโซติดพันกับการทำสงครามรอบด้านโดยเฉพาะกับจีน ทำให้กองทัพบกมีค่าใช้จ่ายจำนวนมากและเป็นหนี้มหาศาล กระทั่งค.ศ. 1914 เกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 ซึ่งเปิดโอกาสให้ญี่ปุ่นได้พัฒนาความสามารถในการผลิตอาวุธสงครามและส่งขายอาวุธให้กับรัสเซีย และฝ่ายสัมพันธมิตรการค้ายุทธโศภรณ์นี้เองทำให้ญี่ปุ่นสามารถพลิกโฉมจากประเทศที่มีความฝืดเคืองทาง

เศรษฐกิจกลายเป็นประเทศที่มีเงินทุนสำรองระหว่างประเทศมากกว่าหนึ่งพันล้านเยน และเป็นหนึ่งในประเทศผู้นำด้านอุตสาหกรรมแนวหน้าของโลก

เพื่อตอบสนองต่อความต้องการผลิตอาวุธทำให้โรงงานอุตสาหกรรมผุดขึ้นตามหัวเมืองใหญ่หลายแห่งโรงงานเหล่านี้มีความต้องการแรงงานจำนวนมาก คนจากชนบทที่เคยเป็นเกษตรกรก็อพยพเข้าไปอาศัยในเมืองใหญ่ที่มีโรงงานอุตสาหกรรม เนื่องจากได้ค่าตอบแทนสูงจนเกิดภาวะเงินเฟ้อทำให้ราคาสินค้าสูงชันอย่างรวดเร็วโดยเฉพาะสินค้าในภาคการเกษตรที่ไม่ได้มีส่วนร่วมในอุตสาหกรรมผลิตอาวุธเช่นข้าวและสินค้าประมง เมื่อราคาข้าวสูงขึ้นทำให้ราคาอาหารอื่น ๆ สูงชันตามไปด้วย จนกระทั่งประชาชนชาวญี่ปุ่นไม่สามารถแบกรับค่าใช้จ่ายได้อีกต่อไป ผู้ชนจึงรวมตัวกันประท้วงและก่อจลาจลในโทยามะซึ่งเป็นหมู่บ้านชาวประมงเล็ก ๆ เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 1918 การประท้วงขยายไปทั่วประเทศเรียกว่า โคเมะโซโด หรือการเคลื่อนไหวของประชาชนเพื่อประท้วงราคาข้าวที่สูงชันอย่างต่อเนื่อง โดยเชื่อว่ารัฐบาลกักตุนข้าวไว้เพื่อให้ทหารที่ถูกส่งไปรบในไซบีเรีย

นอกจากการประท้วงราคาข้าวยังมีเหตุการณ์เคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนอื่น ๆ อีกหลายเหตุการณ์ เช่นการเคลื่อนไหวปกป้องรัฐธรรมนูญเรียกว่า โกะเคนอุนโด เพื่อเรียกร้องการตั้งรัฐบาลโดยพรรคการเมือง ตลอดจนเกิดการเลือกตั้งจนเกิดการเลือกตั้งครั้งแรกในประเทศถึงแม้ว่ากฎหมายการเลือกตั้งนี้จะให้สิทธิ์เฉพาะผู้ชายที่อายุ 25 ปีขึ้นไปก็ตาม ทั้งนี้ยังมีการเคลื่อนไหวของสตรีให้ยกเลิกการกดขี่ทางเพศ ด้วยเหตุนี้ยุคไทโซจึงเป็นยุคที่ประชาธิปไตยแบ่งบานจนมีคำเรียกปรากฏการณ์นี้ว่า ไทโซเดโมแครซี (Taisho Democracy) หรือประชาธิปไตยยุคไทโซในขณะเดียวกันแนวคิดมาร์กซิสต์ก็แพร่หลายในหมู่ปัญญาชน เช่นนักเขียน นักเรียนและนักศึกษาด้วย

ถึงจะขึ้นชื่อว่าเป็นยุคที่ประชาธิปไตยแบ่งบานอย่างไรก็ตามเมื่อปีค.ศ. 1925 รัฐบาลออกกฎหมายลงโทษกลุ่มคนที่ต่อต้านระบอบจักรพรรดิโดยมีโทษสูงสุดถึงขั้นประหารชีวิต นอกจากนี้ยังใช้กฎหมายปราบปรามกลุ่มต่อต้านจักรพรรดิอย่างรุนแรงทั้งยังบังคับใช้กฎหมายปราบปรามกลุ่มคนที่ต่อต้านรัฐบาลเช่นคนในพรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่น และกลุ่มคนที่สนับสนุนแนวคิดมาร์กซิสต์เป็นต้น

ในช่วงปลายยุคไทโซ ญี่ปุ่นเผชิญหน้ากับการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมอย่างรวดเร็ว วัฒนธรรมตะวันตกเป็นที่นิยมอย่างมากในหมู่ประชาชนญี่ปุ่น โดยเฉพาะชนชั้นสูง และชนชั้นกลางเกิดโมกะ(Moga) โมโบะ(Mobo) ซึ่งมาจากคำว่า Modern girl และ Modern boy หรือหนุ่มสาวสมัยใหม่ โมกะ โมโบะไม่ใช่เพียงแค่นิยมในเรื่องการแต่งตัวเท่านั้น แต่รวมไปถึงแนวคิดและวิถีชีวิตด้วย ไทต์แมนน์ (1974,274)กล่าวถึงวิถีชีวิตของคนหนุ่มสาวในยุคไทโซว่า “เป็นสมัยของความคลั่งไคล้ความพิลึกพิลั่นความเหลวไหลของทั้งหนุ่มสาวหรือไม่หนุ่มไม่สาวต่างก็หลงใหลกับความสุขและความฟุ้งเฟ้อส่วนตัวกันขณะในอีกมุมหนึ่งนั้นคนหนุ่มเหล่านี้จะผูกพันกับลัทธิมาร์กซ์อยู่บ้างซึ่งเรียกกันว่า หนุ่มมาร์กซ์”

ถึงแม้ว่ายุคไทโซจะกินระยะเวลาเพียง 15 ปี แต่ยุคไทโซนับว่าเป็นยุคที่ความหลากหลายทางวัฒนธรรมหรือแนวคิดทางการเมืองแบ่งบานในญี่ปุ่นภายใต้ระบอบประชาธิปไตย ประชาธิปไตยและแนวคิดเสรีนิยมแพร่กระจายจนมี มีการเคลื่อนไหวทางการเมืองของภาคประชาชนเพื่อเรียกร้องสิทธิจากคนหลายกลุ่ม วัฒนธรรมตะวันตกกลายเป็นวัฒนธรรมกระแสหลักกล่าวได้ว่ายุคไทโซเป็นรอยต่อของวัฒนธรรมระหว่างวัฒนธรรมดั้งเดิมของญี่ปุ่นและตะวันตก พร้อมกันนั้นก็เป็ยุคญี่ปุ่นเร่งพัฒนา

อุตสาหกรรมต่าง ๆ ทำให้ยุคนี้ญี่ปุ่นกลายเป็นหนึ่งในชาติมหาอำนาจของโลก และเป็นชาติมหาอำนาจของเอเชีย

สภาพสังคมยุคโชวะ : ยุคเผด็จการทหารเรื่องอำนาจ

ญี่ปุ่นเผชิญการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ การเมือง การปกครองและวัฒนธรรมในยุคโทโฮ กระทั่งจักรพรรดิฮิโรฮิโตะขึ้นครองราชย์สมบัติเมื่อวันที่ 25 ธันวาคม ค.ศ. 1926 ซึ่งสืบราชบัลลังก์ต่อจากพระราชบิดาจักรพรรดิโยชิฮิโตะ จึงถือเป็นการเริ่มยุคโชวะอย่างเป็นทางการ

ความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับกองทัพจากวิกฤตทางการเมืองในยุคโทโฮยังคงมีมาอย่างต่อเนื่อง นอกจากความขัดแย้งระหว่างรัฐบาลกับกองทัพแล้วยังมีความขัดแย้งภายในรัฐบาลเองซึ่งนำไปสู่การก่อรัฐประหารหลายครั้งในภายหลัง

ไทด์แมนน์(1974,275)อาจารย์ประจำภาควิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์กล่าวถึงอิทธิพลของนายพลทนะกะต่อสถาบันทหารว่าเมื่อ "นายพลทนะกะ กิอิชิ เข้าดำรงตำแหน่งหัวหน้าพรรคเสยูไค แทนนายทนะกะฮะริ ในเมษายน ค.ศ. 1925 นั้น ก็เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ทางกำลังทหารมีอำนาจเพิ่มขึ้นในทศวรรษ 1920" ปลายทศวรรษ 1920 ซึ่งเป็นช่วงสุดท้ายของรัฐบาลนายพลทนะกะ พรรคคอมมิวนิสต์และผู้ใช้แรงงานมีความเคลื่อนไหว ไม่ว่าจะเป็นการประท้วงหยุดงาน เดินขบวนเรียกร้องให้จัดตั้งสหภาพแรงงานในญี่ปุ่นไปจนถึงการเคลื่อนไหวลับ ๆ ภายในองค์กรต่าง ๆ ด้วยหวังว่าจะปฏิวัติประเทศญี่ปุ่นให้ปกครองภายใต้ระบอบคอมมิวนิสต์ และในปีค.ศ. 1928 รัฐบาลได้ประกาศแก้ไขพระราชกำหนดภาวะฉุกเฉินเพื่อไม่ให้กลุ่มผู้นิยมแนวคิดมาร์กซิสต์หรือฝ่ายซ้ายอื่น ๆ มีการเคลื่อนไหวโดยมีโทษสูงสุดถึงประหารชีวิต นายพลทนะกะดำเนินการปราบคอมมิวนิสต์ และผู้นิยมฝ่ายซ้ายอื่น ๆ อย่างรุนแรงจนเกิดเหตุการณ์ สิบห้ามีนา และ สิบหกเมษา ในปีค.ศ. 1928 ซึ่งมีนักศึกษาและผู้ใช้แรงงานถูกจับเข้าคุกรวมกันกว่า 2000 คน (โฮซางะ,1998))

แม้ว่านายพลทนะกะ เสียชีวิตลงในปี ค.ศ. 1929 อิทธิพลของสถาบันทหารก็ยังคงเข้มแข็งเนื่องจากในทศวรรษที่ 1930 ญี่ปุ่นมีความพยายามขยายขนาดจักรวรรดิโดยใช้กำลังทหารกองทัพญี่ปุ่นประกาศ *ระเบียบใหม่ในเอเชียตะวันออก* (New order in East Asia) เพื่อขจัดชาติตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลเหนือชาติเอเชียและเพื่อเข้ารุกรานจีน แมนจูว์ ซึ่ง ระเบียบใหม่ในเอเชียตะวันออกกลายเป็นแผน *วงศัไพบูลย์มหาเอเชียบูรพา* (Greater East Asia Co-Prosperity Sphere) เพื่อขยายขนาดจักรวรรดิลงมายังเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ในเวลาต่อมา

เพ็ญศรี กาญจนมัย (2538,225) อาจารย์ประจำภาควิชาประวัติศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กล่าวถึงการแพร่กระจายของลัทธิชาตินิยมในสังคมญี่ปุ่นว่า “ถึงแม้แผนการจะล้มเหลว แต่ก็สามารถปลุกระดมลัทธิชาตินิยมรุนแรงในหมู่ประชาชนได้มากชุดเหตุการณ์ฟัสซิสต์ทำให้เกิดเหตุการณ์ที่พัฒนาการทหารของญี่ปุ่นไปสู่ระบบฟัสซิสต์หรือเผด็จการ” ทางทหารในที่สุดและพรรคการเมืองก็สมัครใจสลายตัวอย่างสิ้นเชิงใน ค.ศ. 1940

ทางด้านเศรษฐกิจยุคโชวะเป็นยุคที่ทหารและกองทัพมีบทบาทกำหนดทิศทางการเมืองและเศรษฐกิจของญี่ปุ่นระหว่างนั้นก็เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วโลกในปีค.ศ. 1929 ส่วนในญี่ปุ่นเองก็

ประสบปัญหาทางการเศรษฐกิจจากระบบธนาคารที่ไม่มั่นคงหรือวิกฤตการเงินโหระวอยู่ก่อนแล้ว โหระว กะ มะยะซุ(1998)เขียนหนังสือญี่ปุ่นสมัยโหระว: ประวัติศาสตร์บอกเล่าจากพ่อสู่ลูก “ญี่ปุ่นยากจนถึงขีด สุด ทั้งเกษตรกรรมและอุตสาหกรรมไม่มั่นคงเพราะภาวะสงคราม ภาคการเกษตรไม่สามารถเก็บเกี่ยว ผลผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพ...บางหมู่บ้านต้องขายลูกสาวเพื่อประทังชีวิต”

กอบกู้กับความพยายามขยายขนาดจักรวรรดิและการปฏิบัติการทางทหารในเอเชียตะวันออก และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทำให้ญี่ปุ่นมีค่าใช้จ่ายทางการทหารสูงมาก การปฏิบัติการทางทหารนี้ นอกจากจะเป็นการล่าอาณานิคมเพื่อหาทรัพยากรแล้วญี่ปุ่นยังพยายามเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่นภายใต้คำขวัญ เอเชียเพื่อชาวเอเชีย

ความพยายามก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำแห่งชาติเอเชียเพื่อจัดวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลเหนือชาติเอเชียอื่น ๆ ส่งผลให้รัฐบาลญี่ปุ่นเร่งเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่น วัฒนธรรมดังกล่าวคือ การเน้น ความสูงส่งของชนชาติญี่ปุ่นที่สืบเชื้อสายมาจากเทพีอะมะเตระสึและความศักดิ์สิทธิ์ขององค์ จักรพรรดิตามความเชื่อของชินโต วัฒนธรรมและความเชื่อนี้ก็ได้รับการเผยแพร่ภายในประเทศเช่น เดียวกันโดยพวงทิพย์ เกียรติสกุล(2545,36) กล่าวว่า “ฝ่ายทหารหรือกองทัพปรารถนาที่จะเข้ามาเป็น ผู้นำทางด้านจริยธรรมและวัฒนธรรมของเอเชีย” นับว่าเป็นการเพิ่มความรุนแรงของลัทธิชาตินิยมใน ญี่ปุ่นไปพร้อมกัน

นโยบายปลูกฝังลัทธิชาตินิยมรุนแรง และจักรพรรดินิยมเริ่มขึ้นอย่างเป็นทางการในทศวรรษ 1930 หนังสือพิมพ์หลายแห่งถูกปิด นายพลในกองทัพเข้าดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีกระทรวง ศึกษาธิการและกำหนดให้ตำราเรียนที่ใช้ในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นในโรงเรียนหรือมหาวิทยาลัยจะต้องได้รับการตรวจสอบกระทั่งในปีค.ศ. 1937 กระทรวงศึกษาธิการออกตำราเรียนหน้าที่พลเมืองซึ่งเป็นวิชาบังคับ ว่าด้วยการต่อต้านอิทธิพลของชาติตะวันตก ลัทธิเสรีนิยม และมุ่งเน้นให้นักเรียนรับใช้ จักรพรรดิและเสียสละเพื่อประเทศชาติ

เนื่องจากได้ขึ้นชื่อว่าเป็นชาตินักรบ ทำให้ญี่ปุ่นมีศีลธรรมสำหรับนักรบเรียกว่า บูชิโด ที่นักรบ จำเป็นต้องยึดถือแต่บูชิโดเองก็นำมาปรับใช้กับคนทั่วไปในสังคมเนื่องจากเป็นคุณธรรมที่ว่าด้วยความ กล้าหาญ อุดมศักดิ์ จันทรกัลด(2535)กล่าวในวารสารญี่ปุ่นศึกษาถึงอิทธิพลของบูชิโดต่อสังคม ญี่ปุ่นไว้ว่า “ลัทธิบูชิโดอาศัยศาสนาชินโตเป็นแกนนำในการปลุกกระตุ้นความรักชาติในช่วงก่อน สงครามโลกทั้งสองครั้ง...และได้ปลูกฝังความรู้สึก ความเป็นชาตินิยมให้แก่คนญี่ปุ่นมาจนถึงปัจจุบัน”

เมื่อญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่ 2 อย่างเต็มรูปแบบในค.ศ.1941หลังจากกองทัพญี่ปุ่นโจมตี อ่าวเพิร์ลฮาร์เบอร์ รัฐบาลออกพระราชบัญญัติเกณฑ์แรงงานประชาชนเพื่อไปเป็นพลทหาร โดยผู้ชาย ที่มีอายุครบ 20 ปีจะต้องเข้ารับการคัดเลือกทหารตามภูมิลำเนาของตน เมื่อผ่านการคัดเลือกต้อง ประจําการในกองทัพเป็นเวลา 1-2 ปีหลังปลดประจำการแล้ว ทางกองทัพสามารถเรียกตัวกลับมา ประจําการได้ในยามสงคราม สงครามดำเนินไปถึง 5 ปี ในระยะสุดท้ายญี่ปุ่นถูกโจมตีโดยการทิ้งระเบิดเพลิงอย่างต่อเนื่องและหนักหน่วงเป็นเวลา 6 เดือน กว่า 67 เมืองในประเทศญี่ปุ่นได้รับความ เสียหาย จนกระทั่งวันที่ 26 กรกฎาคม 1945 ฝ่ายสัมพันธมิตรได้ประกาศ ปฏิญญาพอตส์ดัม (Potsdam Declaration) หรือถ้อยแถลงเรียกร้องให้ญี่ปุ่นยอมจำนนนำโดยประธานาธิบดีแฮร์รี เอส. ทรูแมน นายกรัฐมนตรีวินสตัน เชอร์ชิล และประธานเจียง ไคเช็กแห่งรัฐบาลแห่งชาติจีน จนกระทั่ง สหรัฐอเมริกาโจมตีญี่ปุ่นด้วยระเบิดนิวเคลียร์โดยระเบิดนิวเคลียร์ที่มีชื่อเรียกว่า ลิตเติลบอย ถูกทิ้งลง

ที่เมืองฮิโรชิมะ ในวันที่ 6 สิงหาคม 1945 ส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตราว 140,000 คน ตามด้วยระเบิดนิวเคลียร์ที่มีชื่อเรียกว่า แพตแมน ถูกทิ้งลงที่เมืองนะงะซากิ เมื่อวันที่ 9 สิงหาคม 1945 มีผู้เสียชีวิตราว 80,000 คน

หลังจากนั้นจักรพรรดิฮิโรฮิโตะทรงประกาศยอมแพ้สงครามอย่างไม่มีเงื่อนไขผ่านทางวิทยุกระจายเสียงเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1945 กองทัพสหรัฐอเมริกาเข้ายึดครองญี่ปุ่นภายใต้การนำของนายพลแม็คอาเธอร์ซึ่งดำเนินการปฏิรูปต่าง ๆ โดยเฉพาะการปฏิรูปที่ดิน การศึกษา และสนับสนุนให้มีสหภาพแรงงาน นักโทษการเมืองหลายหมื่นคนได้รับการอภัยโทษ ทั้งนี้มีการร่างรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นในปี 1946 โดยกำหนดให้รัฐสภาเป็นอำนาจสูงสุด องค์จักรพรรดิถูกบังคับให้ทรงประกาศพระองค์ว่าอยู่ในฐานะมนุษย์ธรรมดาไม่ใช่เทพเจ้าอีกต่อไป และไม่มีพระราชอำนาจสั่งการใด ๆ ทางการเมืองได้อีก

ปีโชวะที่ 1 กระทั่งปีโชวะที่ 20 เป็นช่วงเวลาที่มิเหตุการณ์สำคัญมากมายเกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นความระส่ำระสายทางการเมือง การเพิ่มขึ้นของอำนาจของกองทัพจนกระทั่งรัฐบาลทหารเข้ามาบริหารประเทศและครองอำนาจเป็นเวลามากกว่า 10 ปีและได้นำพาญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามโลกครั้งที่สองในที่สุด ชาวญี่ปุ่นได้รับการปลุกฝังลัทธิชาตินิยมอย่างรุนแรงพร้อมกับถูกกลืนวัฒนธรรมเช่นเดียวกัน จนกระทั่งถูกสหรัฐอเมริกาโจมตีด้วยระเบิดนิวเคลียร์ 2 ลูก ทำให้บ้านเรือนเสียหาย ประชาชนก็สูญเสียชีวิตและทรัพย์สินจึงนับได้ว่าช่วงเวลา 20 ปีแรกของยุคโชวะเป็นช่วงเวลาที่นำหตุและสิ้นหวังสำหรับชาวญี่ปุ่นไม่น้อย

ตั้งแต่ยุคไทโชจนถึงยุคโชวะที่ 21 หรือปีค.ศ 1946 ประเทศญี่ปุ่นต้องเผชิญกับเหตุการณ์มากมายไม่ว่าจะเป็นสงครามโลกครั้งที่ 1 การเข้ามาของวัฒนธรรมตะวันตกที่มีผลต่อวิถีชีวิตของชาวญี่ปุ่น อุดมการณ์ทางการเมืองที่หลากหลายในยุคไทโช จนกระทั่งความหลากหลายนั้นค่อย ๆ ตายลงในยุคโชวะและถูกแทนที่ด้วยเผด็จการทหารในที่สุด ชาวญี่ปุ่นตกอยู่ในความยากจนถึงขีดสุดในยุคโชวะซ้ำร้ายบ้านเมืองยังถูกโจมตีอย่างหนักจากระเบิดนิวเคลียร์ในสงครามโลกครั้งที่สองส่งผลให้มีผู้เสียชีวิตกว่าแสนราย ผู้มีชีวิตรอดก็ต้องเผชิญกับความล่มสลายของจักรวรรดิที่เคยยิ่งใหญ่และหายนະจากสงคราม อย่างไรก็ตามเมื่อสงครามได้สิ้นสุดสิทธิและเสรีภาพก็ได้หวนคืนสู่ชาวญี่ปุ่น โดยมีรัฐธรรมนูญปี 1946 รับรองสิทธิและเสรีภาพนั้น การพ่ายแพ้สงครามครั้งนี้ของญี่ปุ่นจึงนำมาซึ่งความเปลี่ยนแปลงอันใหญ่หลวงในด้านต่าง ๆ

สภาพสังคมดังกล่าวย่อมส่งผลต่อคนในสังคมไม่ว่าจะเป็นเรื่องวิถีชีวิตความเป็นอยู่มุมมองทัศนคติทางสังคมและการเมือง ตรีศิลป์ บุญขจร (2523) กล่าวถึงความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมและสังคมในหนังสือ พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475-2500 ว่า “สังคมมีอิทธิพลต่อวรรณกรรมหรือต่อนักเขียนซึ่งนักเขียนอยู่ในสังคมย่อมได้รับอิทธิพลจากสังคมทั้งด้านวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี ศาสนา ปรัชญาและการเมือง สภาพการณ์ของปัจจัยเหล่านี้ย่อมเป็นสิ่ง กำหนดโลกทัศน์ และชีวิตทัศน์ของเขา” ดังนั้นในเนื้อหาวรรณกรรมย่อมมีประวัติศาสตร์ และทัศนคติของนักเขียนแทรกอยู่ไม่มากก็น้อย

บุโรชะ กลุ่มนักเขียนไม่เอาถ่าน : กลุ่มบุโรชะและชีวประวัติของนักเขียน

บุโรชะ เป็นคำเรียกรวมของนักเขียนชาวญี่ปุ่นในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองที่มีแนวทางการประพันธ์งานในลักษณะเดียวกันโดยบุโรชะมาจากภาษาญี่ปุ่น 無頼派 สามารถแปลอย่างตรงตัวได้ว่า กลุ่มคนไม่เอาถ่าน

งานประพันธ์ของกลุ่มมองโลกในแง่ร้าย (Decadence) หรือกลุ่มบุโรชะงานประพันธ์ของนักเขียนกลุ่มนี้ “มักประณามกฎเกณฑ์ขนบธรรมเนียมของสังคมไม่ยอมรับอะไรง่าย ๆ ขณะเดียวกันก็ไม่สามารถสร้างสรรค์อะไรใหม่ ๆ ให้ตัวเองและผู้คนได้ยึดเหนี่ยวพึ่งพา ลักษณะพิเศษเช่นนี้เองกลับทำให้ ความคิดและงานประพันธ์ของพวกเขาสะท้อนภาพสังคมที่มองไม่เห็นความหวังตอนสงครามยุติใหม่ ๆ ได้เป็นอย่างดี”(อาทร พุ่งธรรมสาร,2528) โดยสมาชิกที่โดดเด่นของกลุ่มนักเขียนบุโรชะประกอบด้วย ดะไซ โอะซามุ โอดะ ซาคุโนะชิเกะ และ ซาคากุจิ อังโกะ โดยมีชีวประวัติดังนี้

ดะไซ โอะซามุ (1909-1948)

ดะไซ โอะซามุเป็นบุตรชายในตระกูลเศรษฐีที่ดินของจังหวัดอาโอโมริและศรัทธาในศาสนาคริสต์ เขาชื่นชอบผลงานเขียนของอะคุตะงาวะ ริวโนสุเกะและไฝฝินจะเป็นนักเขียน จนกระทั่งปีค.ศ.1930 ก็ เข้าศึกษาภาษาฝรั่งเศสในมหาวิทยาลัยโตเกียวแห่งราชอาณาจักรหรือมหาวิทยาลัยโตเกียวในปัจจุบัน ดะไซเคยเข้าร่วมการเคลื่อนไหวทางการเมืองฝ่ายมาร์กซิสต์จนกระทั่งถูกจับในข้อหามีส่วนเกี่ยวข้องกับ พรรคคอมมิวนิสต์ญี่ปุ่น จึงได้ถอนตัวในเวลาต่อมา ผลงานประพันธ์ส่วนใหญ่ของดะไซเป็นแนว I-Novel หรือพรรณนาด้วยสรรพนามบุรุษที่หนึ่ง เสมือนกับการเล่าเรื่องชีวิตจริงของตนเองมีจุดเด่นคือ ท่วงทำนองการเล่าอันลื่นไหล สำนวนคารมคมคาย และพรรณนาอารมณ์ (สำนักพิมพ์เจลิท,2564: 208.) และดะไซกล่าวถึงงานเขียนของตนเองว่า “งานเขียนของผมไม่ได้ทำให้ชีวิตใครดีขึ้น อ่านไปก็ไม่ได้อะไรมัน ไม่มีอะไรเป็นขึ้นเป็นอันสักอย่าง ผมจะไม่แนะนำให้คุณอ่านหรอก”

อย่างไรก็ดี ดะไซ โอะซามุได้ประสบความสำเร็จในฐานะนักประพันธ์ก่อนและสมัยสงครามมาแล้ว และ ผลงาน ภรรยาเวียนอน(1947) ตะวันลับ (1947) และสิ้นความเป็นคน (1948) เป็นผลงานหลังสงครามที่ได้นำชื่อเสียงมาสู่เขามากยิ่งขึ้น ทำให้เขาได้รับการยอมรับทำให้นักประวัติวรรณกรรมญี่ปุ่นสมัยใหม่จะต้องกล่าวถึงเขาและงานของเขาเมื่อมีการพูดถึงวรรณกรรมในสมัยใหม่เพราะงานของเขา “ได้สะท้อนออกซึ่ง ‘วิญญาณแห่งยุค’ ตอนสงครามยุติใหม่ ๆ ได้อย่างดี” (อาทร พุ่งธรรมสาร, 2528: 12) ด้านชีวิตส่วนตัว ดะไซมักจะใช้เวลาทั้งวันดื่มสุราที่บาร์ และมีความสัมพันธ์กับหญิงสาวหลายคน ดะไซติดมอร์ฟินและพยายามก่ออัตวินิบาตกรรมหลายครั้งจนกระทั่งเสียชีวิตเนื่องจากจมน้ำเมื่อปี 1948

โอดะ ซาคุโนะซึเกะ (1913-1947)

โอดะ ซาคุโนะซึเกะเป็นลูกชายของร้านอาหารเกิดในตระกูลที่ไม่ร่ำรวยแต่เขากลับสามารถสอบเข้าโรงเรียนชั้นนำของปัญญาชนในจังหวัดเกียวโตได้ แต่เพราะล้มป่วยด้วยวัณโรคทำให้เขาต้องพักการเรียนเนื่องจากอาการทรุดหนักด้วยเหตุที่ไม่ได้ไปโรงเรียนทำให้โอดะหมดกำลังใจในการเรียนได้ แต่เที่ยวเตร็ดเตร่เรื่อยไปไร้แรกเริ่มโอดะตั้งใจเป็นนักเขียนบทละคร แต่แล้วได้รับอิทธิพลจากผลงานของ สตีงดาล3 นักเขียนชาว ฝรั่งเศส จึงหันมาเขียนนวนิยายแทน ได้ร่วมกับพรรคพวกจัดทำวารสาร อุมิเคะเซะ(ลมทะเล) ผลงานชิ้นแรกคือเรื่องสั้น อาเมะ(ฝน) ได้รับการชมเชยและสนับสนุนจาก ทาเคดะ รินทาโร นักเขียนที่มีชื่อเสียงใน ขณะนั้น และเรื่องสั้น โชะคุซุ (กลิ่นชีวิต) จนได้รับการเสนอชื่อเข้าชิงรางวัลอะคุตางาวะ โอดะจึงเริ่มเป็นที่สนใจของบุคคลทั่วไป โอดะได้รับการชานามร่วมด้วย คะไซ โอซามุ และซาคากุจิ อังโกะ เป็นนัก เขียนกลุ่มบุโรฮะซึ่งมักจะเป็นกลุ่มนักเขียนเสเพล ชี้ให้ล่าเมายา ได้รับความรับผิดชอบ และมีความสัมพันธ์กับหญิงสาวมากหน้าหลายตา แต่เป็นที่รู้กันว่าเขาเชื่อตรงต่อภรรยาของเขามาก กระทั่งในปีค.ศ. 1947 โอดะก็เสียชีวิตลงในวัยเพียงสามสิบปีด้วยโรควัณโรคปอด (สำนักพิมพ์เจลิท,2564)

ซาคากุจิ อังโกะ 10(1906-1955)

ซาคากุจิเกิดในตระกูลเศรษฐีที่ดินในจังหวัดนิงาตะและบิดาเป็นนักการเมืองท้องถิ่นแถวหน้า ชื่อเดิมคือ ซาคากุจิ เฮโกะ ครอบครัวของซาคากุจิมีเงินใช้สอยไม่ขาดมือ เมื่อสมัยเด็กซาคากุจิมีนิสัยรักอิสระจะรู้สึกอึดอัดเสมอเมื่อต้องอยู่ในระเบียบแบบแผนเช่นในโรงเรียนสมัยเรียนมัธยมต้นซาคากุจิ มักอ้างว่าตนสายตาสั้นมองไม่เห็นกระดานดำจึงเข้าร่วมเฉพาะเวลาฝึกกรีฑาหรือยูโดหลังเลิกเรียน เท่านั้น ช่วงนี้เองที่ทำให้เขาหันมาสนใจนวนิยายโดยเฉพาะผลงานของทานิซาคิ จุนอิชิโรและนักเขียนชาวฝรั่งเศสอย่างอองเร เดอ บัลซัคกระทั่งผลการเรียนของเขาตกต่ำลงเรื่อย ๆ ถึงขนาดต้องเข้าชั้นจนถูกครูสอนพิเศษตำหนิและเปลี่ยนชื่อให้เขาจากชื่อเฮโกะจึงเปลี่ยนมาเป็นอังโกะซึ่งเป็นที่มาของชื่อ อังโกะ มีความหมายว่ามีমনเขาเป็นครูพิเศษที่โรงเรียนประถมอยู่พักหนึ่งก่อนจะไปศึกษาต่อในวิชาปรัชญาอินเตียมมหาวิทยาลัยโตโย “ ชีวิตของซาคากุจิ อังโกะนั้นตกต่ำพอ ๆ กับตัวละครในงานประพันธ์ของตัวเองเขาอยากจนเมื่อบั้นปลายติดสุราและอมโรคประสาทเสื่อมจากการติดยาจนกระทั่งเส้นเลือดในสมองแตก” (อาทร พุ่งธรรมสาร, 2528 :10)

เห็นได้ว่านอกจากลักษณะการประพันธ์งานที่คล้ายคลึงกันแล้ว กลุ่มนักเขียนบุโรฮะยังเกิดเติบโต เริ่มต้นอาชีพนักเขียนในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน ในช่วงชีวิตวัยรุ่นุ่นตะไซและซาคากุจิที่เกิดในครอบครัวชนชั้นสูงมีบิดาเป็นนักการเมืองกลับเลือกที่จะต่อต้านระเบียบแบบแผน ตะไซกลับตัดสินใจเข้าร่วมการเคลื่อนไหวของขบวนการคอมมิวนิสต์ใต้ดินซึ่งถือได้ว่าเป็นศัตรูของนักการเมือง เช่นเดียวกับซาคากุจิที่พยายามหลบเลี่ยงที่จะจะอยู่ภายใต้กฎโรงเรียน ขณะเดียวกันโอดะถึงแม้ว่าไม่ได้เลือกจะทำตัวขบถต่อครอบครัวแต่จำเป็นต้องหยุดเรียนเพราะอาการป่วยก็ทำให้เขาเอาแต่เที่ยวเตร่ จนกระทั่งเข้าสู่วัยผู้ใหญ่ นักเขียนกลุ่มบุโรฮะโดยเฉพาะตะไซและซาคากุจิเอาแต่ดื่มสุราในบาร์และเริ่มใช้ยาเสพติด จากภาวะสงคราม แวดวงวรรณกรรมก็ซบเซาเนื่องจากถูกรัฐบาลสั่งห้ามวิพากษ์วิจารณ์การ

บริหารประเทศ นักเขียนกลุ่มบุโรชะทั้งสามคือกลุ่มคนรุ่นใหม่หัวก้าวหน้าที่ใช้ชีวิตวัยเด็กและวัยรุ่นในยุคไทโซ่ท่ามกลางอิทธิพลของชาติตะวันตกกระทั่งเข้าสู่ยุคโหวะและเริ่มอาชีพนักเขียนซึ่งอยู่ในช่วงเวลาของยุคโหวะซึ่งเป็นยุคที่การเมืองระส่ำระสายและวัฒนธรรมตะวันตกกลายเป็นสิ่งต้องห้ามในสายตารัฐบาลซึ่งกำหนดว่าวัฒนธรรมอันดีนั้นคือวัฒนธรรมญี่ปุ่นเท่านั้นชาวญี่ปุ่นจะต้องยึดถือหลักบูชิโดซึ่งเป็นคุณธรรมว่าด้วยความมีระเบียบวินัย เมื่อพิจารณาจากชีวประวัตินักเขียนกลุ่มบุโรชะพบว่าพวกเขาใช้ชีวิตเป็นปฏิปักษ์กับบรรทัดฐานอันดีงามของสังคมญี่ปุ่นมาโดยตลอด ด้วยเหตุนี้ทำให้ผลงานเขียนของพวกเขาโดยเฉพาะงานที่เขียนขึ้นหลังสงครามโลกยุติวิพากษ์วิจารณ์กฎเกณฑ์ขนบธรรมเนียม ตลอดจนองค์กรผู้ออกกฎเกณฑ์ได้อย่างตรงไปตรงมา

เสียงประท้วงผ่านวรรณกรรม

สังคมญี่ปุ่นตั้งแต่ยุคไทโซ่ถึงปีโหวะที่ 20 เป็นช่วงเวลาที่นักเขียนกลุ่มบุโรชะทั้งสามเกิดและเติบโต ขณะเดียวกันปีโหวะที่ 20 ก็เป็นช่วงเวลาที่สงครามโลกครั้งที่สองยุติทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองและสังคมอย่างรวดเร็วและใหญ่หลวง เมื่อนำบริบททางสังคมมาพิจารณาประกอบชีวประวัตินักเขียนกลุ่มบุโรชะย่อมส่งผลให้ผลงานประพันธ์แฝงด้วยทัศนะทางการเมืองและสังคมของนักเขียนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ พบว่าผลงานเขียนของนักเขียนกลุ่มบุโรชะสะท้อนสภาพสังคมญี่ปุ่นหลังพ่ายแพ้สงครามด้วยความสิ้นหวังหดหู่ชาวญี่ปุ่นนับล้านขาดสิ่งยึดเหนี่ยว พวกเขาปฏิเสธการเข้าร่วมสงครามของญี่ปุ่น และหมดศรัทธากับรัฐบาลทหาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งผลงานเขียนของนักเขียนกลุ่มนี้โดยเฉพาะชิ้นที่ได้รับตีพิมพ์ในช่วงปีค.ศ.1945-1946 ได้รับการตอบรับอย่างล้นหลามจากชาวญี่ปุ่นเนื่องจากสามารถถ่ายทอดบรรยากาศในห้วงเวลานั้นได้เป็นอย่างดี

ในหนังสือ บุโรชะ รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมประกอบด้วย บทละครดอกไม้ไฟ ในฤดูหนาว ผลงานเขียนของ ตะไซ โอะซามุ ความเรียง : ช่วงสิ้นสุดสงคราม และเรื่องสั้น เมื่อวาน วันนี้ พรุ่งนี้ ผลงานเขียนของโอดะ ซาคุโนะชิเกะ ความเรียง: ทฤษฎีความเสื่อมทราม และเรื่องสั้นเชอซ่า ปัญญาอ่อน ผลงานเขียนของซาคากุจิ อังโกะ

ผลงานประพันธ์ข้างต้นของนักเขียนบุโรชะทั้งสามคนล้วนได้รับการตีพิมพ์ในช่วงปีค.ศ.1945-1946 ทำให้ฉากหลังของเรื่องสั้น และความเรียงบรรยายถึงบรรยากาศในระหว่างสงครามโลกและหลังสงครามเพิ่งจะยุติ กลุ่มนักเขียนบุโรชะได้ใช้วรรณกรรมเป็นเครื่องมือในการวิพากษ์วิจารณ์การรัฐบาลทหารที่นำพาญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามซ้ำยังพยายามทำให้สงครามมีความชอบธรรมโดยการประกาศคำขวัญจงใจและร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เช่นสื่อมวลชนเพื่อปลุกปั่นอุดมการณ์ชาตินิยมในหมู่ประชาชนโดยอ้างว่าเป็นวัฒนธรรมอันสูงส่งที่ชาวญี่ปุ่นควรอนุรักษ์และเผยแพร่

ดังเช่นผลงานบทละครดอกไม้ไฟในฤดูหนาวของตะไซ โอะซามุ ว่าด้วยเรื่องราวของคาสึเอะหญิงสาวพร้อมลูกติดที่หนีภัยสงครามจากโตเกียวกลับมาอยู่บ้านเกิดที่สีงารุ เธอมักจะทะเลาะกับผู้เป็นบิดาอยู่เสมอ เนื่องจากเธอคิดอยากกลับไปหาชายคนรักใหม่ที่โตเกียวแต่เพราะจำเป็นต้องดูแลแม่บุญธรรมที่ป่วยอด ๆ แอด ๆ ทำให้คาสึเอะยังไม่ตัดสินใจกลับโตเกียวในทันที เธอจึงตัดสินใจเขียนจดหมายหาชายคนรักใหม่โดยมีข้อความในจดหมายตอนหนึ่งความว่า

ดิฉันตั้งใจจะเลี้ยงคูนุตลีโกะให้เติบโตให้เป็นหญิงชานาด้วยไม่คิดจะพึ่งพาพวกนักการเมือง นักคิด หรือศิลปินผู้ยิ่งใหญ่ เดียวนี้ไม่ว่าใคร แค่ว่าจะใช้ชีวิตอย่างไรให้อยู่รอดในแต่ละวันก็เต็มกลืนแล้วไม่ใช่หรือคะ ความจริงเมื่อเป็นเช่นนี้ก็น่าจะพุดเปิดดอกตามตรง แต่นี่อะไรกลับกล่าวอ้างได้ไม่อายปาก ...ดีแต่หาเรื่องเทศนาวกไปวนาเหมือนพายเรือในอ่างอย่างไรความหมายซ้ำยังประกาศว่านั่นแหละคือวัฒนธรรมช่างน่าเอือมระอาดีแท้

(ดอกไม้ไฟในฤดูหนาว 2564, 56-57)

ดอกไม้ไฟซึ่งปกติแล้วมักจะเล่นในฤดูร้อนการตั้งชื่อบทละครนี้ว่าดอกไม้ไฟในฤดูหนาวจึงหมายถึงความโง่งมและไร้ประโยชน์ เห็นได้ว่าคาสุเอะหมตศรัทธาและเปื้อนหายกับโฆษณาชวนเชื่อของรัฐบาล ที่มักจะประกาศคำขวัญปลุกใจให้ชาวญี่ปุ่นยังคงเห็นด้วยกับการทำสงคราม ดะไซผู้ประพันธ์เองก็เป็นหนึ่งในกลุ่มคนที่ต่อต้านสงครามและมีอุดมการณ์ทางการเมืองที่ไม่เป็นที่ยอมรับทางสังคมซึ่งแสดงผ่านบทละครดอกไม้ไฟในฤดูหนาวดังนี้

ดิฉันว่าน่าจะเป็นการสร้างสิ่งที่เหมือนแดนสุขาวดีตามความเชื่อของจีนใช้หรือเปล่าชักชวนแต่สหายรู้ใจมาช่วยกันทำไร่นา ปลูกต้นท้อ ต้นแอปเปิ้ลไม่มีจดหมายมาส่งไม่มีการเลือกตั้ง ไม่มีการปราศรัย ทุกคนตระหนักในความผิดบาปของตน แม้เป็นคนหัวอ่อน แต่ก็รักเพื่อนบ้านเหมือนกับตนเอง

(ดอกไม้ไฟในฤดูหนาว 2564, 58)

ดะไซมักแสดงอุดมการณ์ทางการเมืองของตนผ่านผลงานเขียนโดยเฉพาะอุดมการณ์แบบมาร์กซิสต์ดังเช่นข้อความตอนหนึ่งจากบทละครดอกไม้ไฟในฤดูหนาวข้างต้น เมื่อพิจารณาจากชีวประวัติดะไซเกิดเมื่อปี 1909 กล่าวคือเขาเติบโต 17 ปี ในยุคไทโชซึ่งเต็มไปด้วยความหลากหลายของกระแสแนวคิดทางการเมือง ไม่ว่าจะเป็นกระแสลัทธิชาตินิยม ประชาธิปไตย ไปจนกระทั่งแนวคิดแบบมาร์กซิสต์ที่มุ่งหมายเปลี่ยนประเทศญี่ปุ่นให้กลายเป็นประเทศของชนชั้นแรงงานและล้มล้างระบอบจักรพรรดิ ดะไซเองก็ร่วมเคลื่อนไหวกับขบวนการคอมมิวนิสต์ใต้ดินในขณะที่เขาเองเกิดในตระกูลชนชั้นสูงที่เป็นเศรษฐีที่ดินและเป็นลูกชายของนักการเมือง เห็นได้ว่าดะไซพยายามต่อต้านชาติกำเนิดของตนด้วยการเข้าร่วมกับขบวนการคอมมิวนิสต์ใต้ดินดังกล่าวด้วยหวังว่าอยากทำลายระบบชนชั้น จนกระทั่งรัฐบาลออกนโยบายปราบปรามอย่างจริงจังโดยมีมาตรการลงโทษสูงสุดคือการประหารชีวิตในช่วงต้นยุคโชวะเป็นเหตุให้สมาชิกขบวนการเคลื่อนไหวใต้ดินถูกจับกุมหลายพันคนและ

ดะไซเองก็ถูกจับเข้าคุกเนื่องจากมีความคิดต่อต้านรัฐบาลญี่ปุ่นและสนับสนุนแนวคิด มาร์กซิสต์ ในที่สุด

เช่นเดียวกับโอดะ ซาคุโนะซึเกะ งานเขียนส่วนใหญ่มีกลิ่นอายถึงคนชนชั้นกรรมาชีพในโอซาก้า ครอบครัวของโอดะไม่ได้มีฐานะมากนักและเขาเองก็เป็นคนโอซาก้าโดยกำเนิด โอดะได้รับอิทธิพลจากผลงานของมารี- อ็องรี แบลหรือสต็องดอล นักเขียนชาวฝรั่งเศสอย่างมากในฐานะนักประพันธ์งานเขียนในช่วงแรกของเขาส่วนมากจะเป็นบทละคร จนกระทั่งหันมาเขียนวรรณกรรมและได้รับการเสนอชื่อเข้ารับรางวัลอะคุตะงาว่าในเวลาต่อมา “เขาเขียนเล่าถึงประเพณี รวมถึงวิถีชีวิต และความประเพณีของผู้คนในเมือง แต่ตัวละครที่เขาสร้างขึ้นมักจะมีพฤติกรรมที่ไม่สอดคล้องกับธรรมเนียมของคนในพื้นที่จึงมักทำตัวนอกกรอบแปลกแยกเพื่อห่างจากวิถีคนทั่วไปอยู่เรื่อย” (bangkokbookfestival,2564) ผลงานส่วนใหญ่ของโอดะถูกจัดอยู่ในงานประเภทตลกเสียดสีเช่น ผลงานเมื่อวาน วันนี้ วันพรุ่งนี้ โดยเล่าถึงชีวิตของพลทหารหนุ่มสองนายคือชิราซากิและอาคาอิ คนหนึ่งคืออดีตนักศึกษามหาวิทยาลัยอีกคนคือนักแสดงราคุโกะเกะเก่าที่ถูกเกณฑ์ไปประจำการเนื่องจากสงครามโลกครั้งที่สองตัวละครทั้งสองมักโดนกลั่นแกล้งเสมอ

ทว่าตลอดทั้งคู่เป็นแค่พลทหารยศต่ำต้อย แม้ว่าคนหนึ่งจะแสดงนาวิ วะบุชิได้เก่ง อีกคนเล่นหกสูงไม่ได้เรื่อง แต่สำหรับไหวพริบปฏิภาณ ในฐานะทหาร ทั้งสองต่างบกพร่องพอ ๆ กัน โดยเฉพาะความเงอะงะทึมทื่อ ไม่มีปัญญาการจัดการให้ภารกิจดำเนินได้อย่างราบรื่นนั้นหาใครเทียบสองคนนี้ได้ยาก มิหนำซ้ำพวกเขายังไม่รู้จักวางตัวกว้างอันเป็นคุณสมบัติดีตัวของทหารซึ่งถือเป็นปัญหาที่ร้ายแรงที่สุด

(เมื่อวาน วันนี้ วันพรุ่งนี้
2564,82)

เรื่องสั้นเมื่อวาน วันนี้ วันพรุ่งนี้ ได้รับการตีพิมพ์ในปี 1946 แต่ฉากของเรื่องสั้นเล่าถึงช่วงที่สงครามยังไม่สิ้นสุด ขณะนั้นชายที่อายุครบ 20 ปีบริบูรณ์จำเป็นต้องถูกเกณฑ์กำลังไปเป็นพลทหารเนื่องจากภาวะสงคราม ชิราซากิผู้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัย และอาคาอินักแสดงราคุโกะเกะเก่าที่ไม่มีความรู้ทางการทหารจนไปจนถึงขนบธรรมเนียมในค่ายทหารจึงกลายเป็นตัวตลกและโดนกดขี่ข่มเหงโดยนายกองจนกระทั่งปลดประจำการเห็นได้ว่าโอดะทำให้ตัวละครทั้งสองแปลกแยกจากสังคมถึงแม้ว่าจะเป็นสังคมทหารที่มีความเฉพาะกลุ่มก็ตาม

โอดะเกิดเมื่อปี ค.ศ. 1912 เห็นได้ว่าเขาได้ใช้ชีวิตวัยเด็กในยุคไทโช แต่ช่วงเวลาส่วนใหญ่เติบโตในยุคโชวะซึ่งเป็นยุคที่สถาบันทางการทหารก้าวขึ้นมามีอิทธิพลมากในการกำหนดทิศทางของประเทศไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจ นโยบายการต่างประเทศ ตลอดจนวัฒนธรรมจริยธรรมช่วงทศวรรษ 1930 ซึ่งเป็นช่วงที่รัฐบาลทหารออกแบบเรียนปลูกฝังลัทธิชาตินิยมที่บังคับใช้ในโรงเรียนและมหาวิทยาลัยทำให้ผลงานเขียนของโอดะมักพูดถึงสถาบันทางการทหารอยู่เสมอ

ทั้งนี้ผลงานที่วิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลทหารอย่างตรงไปตรงมาคือความเรียงช่วง สิ้นสุดสงครามซึ่งได้รับการตีพิมพ์ในปี 1945 ว่าด้วยการสังเกตการแสดงออกที่เปลี่ยนไปของของ รัฐบาลทหารสื่อและนักการเมืองหลังสงครามสิ้นสุด

ในห้วงเวลาสามเดือนสุดท้ายของสงครามโลกความเชื่อถือของประชาชนที่มีต่อรัฐบาลญี่ปุ่น และกองทัพสันคลอนอย่างรุนแรงเนื่องจากเบื่อหน่ายภาวะสงครามที่ยืดเยื้อในขณะที่รัฐบาลญี่ปุ่นก็ยังคงผลิตคำขวัญปลุกใจให้ประชาชนรักชาติและเสียสละเพื่อชาติต่อไป จนกระทั่งมีนักโทษซึ่งเป็นนัก พยากรณ์ทำนายว่าสงครามโลกครั้งที่สองจะสิ้นสุดลงในวันที่ 20 สิงหาคม 1945 โอดะกล่าวถึงความ น่าเชื่อถือของรัฐบาลและสื่อหนังสือพิมพ์ที่ตกต่ำลงอย่างมากในความเรียง ช่วงเวลาสิ้นสุดสงครามไว้ ว่า “ในเมื่อแต่ละคำพูดของรัฐบาลและหนังสือพิมพ์ไม่มีน้ำหนักพอให้เชื่อถือ อย่างน้อยถ้าไม่ลองเชื่อ คำทำนายของปีศาจพยากรณ์ในคุก ประชาชนจะมีสิ่งใดให้เชื่อถือเล่า ”

หลังจากสงครามสิ้นสุดลงวัฒนธรรมกลายเป็นกุญแจสำคัญที่ผู้คนพูด กันติดปากองค์กรวัฒนธรรมในอดีตพากันแยกย้าย องค์กรวัฒนธรรมรูปแบบใหม่ค่อย ๆ ก่อร่างสร้างขึ้นในโอซาก้าก็เช่นกันอย่างไรก็ตามหาก เป็นองค์กรวัฒนธรรมประเภทอัญเชิญผู้บริหารระดับสูงจากภาครัฐมานั่ง อำนาจการต่อให้เกิดขึ้นสักกี่องค์กรก็คงมีปัญหาทำได้แค่สั่งไว้วัฒนธรรม ไม่ว่าจะมองทางใดก็น่ารังเกียจทั้งสิ้น

(ความเรียง :ช่วงสิ้นสุดสงคราม 2564,74-75)

ช่วงทศวรรษ 1930 รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามต่อต้านวัฒนธรรมตะวันตกเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรม ดั้งเดิมของญี่ปุ่นด้วยวิธีต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการประกาศคำขวัญจงใจไปจนกระทั่งออกตำราเรียนขึ้นมา ใช้ในสถานศึกษาทั่วประเทศ วัฒนธรรมดังกล่าวที่รัฐบาลญี่ปุ่นพยายามปลูกฝังคือความเชื่อดั้งเดิมตาม คติชินโตว่าชาวญี่ปุ่นสืบเชื้อสายมาจากเทพอะมะเตระสึเทพแห่งดวงอาทิตย์ทำให้ชาวญี่ปุ่นมีความยิ่งใหญ่เหนือชนชาติทั้งปวงพร้อมกับอุดมการณ์จักรพรรดิว่าด้วยองค์จักรพรรดิมีความศักดิ์สิทธิ์เป็น สมมติเทพจุติลงมาเพื่อปกครองจักรวรรดิญี่ปุ่น วัฒนธรรมความเชื่อเหล่านี้นำมาซึ่งลัทธิชาตินิยมซึ่ง แพร่กระจายไปทั่วญี่ปุ่นและลัทธิชาตินิยมนี้เองได้นำพาญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามมหาเอเชียบูรพาซึ่งเป็นส่วน หนึ่งของสงครามโลกครั้งที่สองในที่สุด

ก่อนการปฏิวัติเมจิสังคมญี่ปุ่นเป็นสังคมศักดินามีการจัดลำดับชนชั้นทางสังคมออกเป็น 4 ลำดับ คือ นักรบ (shi) ชาวนา (no) ช่างฝีมือ (ko) และพ่อค้า (sho) ซึ่งชนชั้นนักรบเป็นชนชั้นที่สูงที่สุด และมีบทบาททางสังคมและการเมืองในญี่ปุ่นมาโดยตลอดแม้กระทั่งหลังการปฏิวัติเมจินำมาซึ่งการ ล้มสลายทางชนชั้นทหารยังคงมีบทบาททางการเมืองญี่ปุ่นจนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สองยุติ การ ตัดสินใจเข้าร่วมสงครามของญี่ปุ่นขึ้นอยู่กับกลุ่มคนเพียงไม่กี่กลุ่มและกลุ่มคนที่มีบทบาทสำคัญนั้นคือ รัฐบาลทหารภายใต้การนำของโตโจ อิเดกิ ชนชั้นนักรบนี้มีศีลธรรมที่ยึดถือโดยเฉพาะคือบูชิโด

หลักการบุชิตะปรากฏอยู่ในองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมญี่ปุ่นทั้งชาวญี่ปุ่นและองค์กรต่าง ๆ ก็ยึดถือหลักการบุชิตะในการดำเนินชีวิตเพื่อนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีต่อญี่ปุ่น หลักบุชิตะถูกดัดแปลงปรับเปลี่ยนให้เข้ากับยุคสมัยเช่นหลักการบุชิตะในยุคโชวะ ระหว่างสงครามโลกครั้งที่สองว่าด้วยข้อห้าม ‘กุลสตรีไม่พึงควรมีสามีสองคน’ เป็นศีลธรรมที่หญิงสาวควรรยึดถือเพื่อรักษาเกียรติยศของตน อย่างไรก็ตามมีหญิงชาวญี่ปุ่นกลายเป็นหม้ายหลายหมื่นคนเนื่องสามีที่ถูกเกณฑ์กำลังต้องตายในสงครามและท้ายที่สุดหญิงหม้ายทั้งหลายเหล่านี้ก็ตัดสินใจมีสามีใหม่

ซาคากุจิ อังโกะ เกิดเมื่อปี 1906 ในตระกูลคหบดีผู้เป็นเศรษฐีที่ดินในจังหวัดนิงาตะ บิดาเป็นนักการเมืองแถวหน้าของท้องถิ่นเขาใช้ชีวิตวัยเด็กไปกับการเล่นและอ่านนิยายแทนที่จะใช้ชีวิตอยู่ภายใต้กฎระเบียบของโรงเรียน เมื่อพิจารณาช่วงเวลาที่ยังโกะเติบโตขึ้นพบว่า เขาใช้เวลา 20 ปีเติบโตขึ้นในยุคไทโชและอีก 29 ปีในยุคโชวะ ซาคากุจิใช้เวลาหลายปีศึกษาพระพุทธศาสนา รวมไปถึงภาษาบาลีและภาษาสันสกฤต จนกระทั่งสำเร็จการศึกษาวิชาเอกปรัชญาอินเดีย จากมหาวิทยาลัยโตโย ทำให้งานเขียนของเขาได้รับอิทธิพลจากพระพุทธศาสนาอย่างมาก โดยเฉพาะผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้กับซาคากุจิคือ ความเรียงทฤษฎีความเสื่อมทราม และเรื่องสั้นเชอซาปัญญาอ่อน(Hakuchi) ซึ่งตีพิมพ์พร้อมกันในปีค.ศ. 1946

ผลงานความเรียงทฤษฎีความเสื่อมทราม เป็นงานเขียนที่วิจารณ์สังคมญี่ปุ่นตั้งแต่ ศีลธรรมจริยธรรม ลัทธิบุชิตะไปจนถึงระบอบจักรพรรดิซึ่งเป็นส่วนประกอบสำคัญของสังคมและวัฒนธรรมญี่ปุ่น ซาคากุจิเขียนความเรียงทฤษฎีความเสื่อมทรามขึ้นหลังจากญี่ปุ่นแพ้สงครามพร้อมกับองค์จักรพรรดิฮิโรฮิโตะประกาศตนเป็นมนุษย์มิใช่สมมติเทพ ทฤษฎีความเสื่อมทรามหรือ 墮落論 ในภาษาญี่ปุ่น 墮 (da,ochiru) มีความหมายถึงการเสื่อมสลาย ในขณะที่ 落 (raku, ochiru) หมายถึงการตกต่ำ ชิลด์ส (Shields,2011:231) กล่าวถึงการตกต่ำในนิยามของซาคากุจิคือ “การตกต่ำในที่นี้หมายถึงการตกต่ำจากเบื้องบนสู่เบื้องล่างแห่งการดำรงอยู่ (โดยเฉพาะหนึ่งในขุมนรก) ในวัฏจักรของการเกิดใหม่แห่งสังสารวัฏ” ซาคากุจินั้นย้ำการตกต่ำเพื่อหลุดพ้นในความเรียงทฤษฎีความเสื่อมทรามดังนี้

สงครามปิดฉากลงแล้ว บัดนี้กรบผู้กล้าแห่งหน่วยประกันบ้านหันมาค้าของเถื่อนในตลาดมืดส่วนหญิงหม้ายเริ่มมีชายคนใหม่ ทำให้ดอกรักในใจผลิบานอีกครั้งมิใช่หรือ มนุษย์มิได้เปลี่ยนแปลงไป เพียงแต่กลับสู่ความเป็นมนุษย์ มนุษย์ย่อมเสื่อมทรามลง ไม่ว่าซามูไรผู้กล้าหรือหญิงพรหมจรรย์ย่อมตกต่ำเสื่อมทรามทั้งสิ้น ไม่มีสิ่งใดสามารถป้องกันและการป้องกันมิใช่หนทางช่วยมนุษย์ให้พ้นจากความทรามเสื่อมทรามใดที่ยังมีชีวิตมนุษย์ย่อมตกสู่ที่ต่ำนอกจากนี้แล้ว ไม่มีทางลัดแสนสะดวกอื่นใดช่วยมนุษย์ให้หลุดพ้นได้จริง

(ความเรียง: ทฤษฎีความเสื่อมทราม 2564, 197)

ซาคากุจิอาศัยอยู่ในโตเกียวช่วงเดือนสุดท้ายของสงคราม กองทัพสหรัฐโจมตีญี่ปุ่นด้วยระเบิดเพลิงทางอากาศอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ท่ามกลางสภาพบ้านเมืองที่ได้รับความเสียหายอย่างหนัก และผู้คนล้มตาย ซาคากุจิลบกล่าวดังบรรยายภาคนั้นในความเรียงทฤษฎีความเลื่อมทราวมว่า “ในช่วงสงครามจริงอยู่ว่าข้าพเจ้าหวาดกลัวจนตัวสั่นสะท้าน กระนั้นก็ยังเฝ้ามองความงามของการทำลายล้างอย่างหลงใหล” หากพิจารณาจากข้อความข้างต้นพบว่าซาคากุจียอมรับการตกต่ำของทุกอย่างในชีวิตโดยดูขมขื่นที่ยังมองเห็นความงามท่ามกลางหายนะของสงครามและระเบิดเพลิงด้วยความเชื่อว่า การตกต่ำนั้นคือธรรมชาติของมนุษย์และจะนำมาซึ่งการเริ่มต้นใหม่ในที่สุด

เช่นเดียวกันผลงานประพันธ์เรื่องสั้นเชอซาปัญญาอ่อนซาคากุจินำเสนอว่าธรรมชาติของมนุษย์คือการตกต่ำและดำรงชีวิตอยู่ด้วยสัญชาตญาณไม่ต่างกับสัตว์ โดยเล่าผ่านเรื่องราวของอิซาวะ ชายหนุ่มผู้กำกับภาพยนตร์ที่เหน็ดเหนื่อยกับชีวิต เขาเช่าบ้านพักหลังเล็กในสลัมที่ผู้คนและสัตว์แออัดรวมกัน เพื่อนบ้านของเขามีทั้งหญิงโสเภณี ภรรยาอายุของข้าราชการระดับสูง และมีหญิงผู้หนึ่งที่เขาเรียกเธอว่า *หญิงปัญญาอ่อน* อิซาวะคุ้นหน้าคุ้นตาเธออยู่บ้าง จนกระทั่งวันหนึ่งมีการทิ้งระเบิดใกล้กับแถวที่พักหญิงนี้ตกใจเสียงระเบิดจึงหนีมาหลบอยู่ในห้องของเขาทั้งคู่อยู่ด้วยกันและมีความสัมพันธ์กันนับแต่นั้น ที่พักของอิซาวะถูกทิ้งระเบิดอีกครั้งคราวนี้เขาและหญิงปัญญาอ่อนจำเป็นต้องอพยพไปที่อื่นเพื่อความปลอดภัย อิซาวะแบกหญิงผู้นี้ไปอย่างไร้จุดหมาย เขาหมดกำลังใจตายอยากและคิดจะทิ้งเธออยู่หลายครั้งแต่การที่มีหญิงผู้นี้อยู่ด้วยก็ทำให้เขารู้สึกภูมิใจที่ได้ปกป้องชีวิตอย่างประหลาดนั้นเป็นสิ่งกระตุ้นให้เขาหาทางเอาตัวรอดตามสัญชาตญาณซึ่งเป็นธรรมชาติของมนุษย์ต่อไป

เมื่อพิจารณาพบว่านักเขียนทั้งสามต่างสอดแทรกความแปลกผิดขนบธรรมเนียมผ่านตัวละครต่าง ๆ ลงในผลงาน เช่น คาสึเอะหญิงหม้ายลูกติด จากเรื่องดอกไม้ไฟในฤดูหนาวของ ดะไซ โอซามุ เธอตัดสินใจมีรักครั้งใหม่โดยไม่สนบุชิจิโดที่พร่ำบอกให้หญิงหม้ายต้องครองตนให้บริสุทธิ์โดยไม่มีรักครั้งใหม่ ชิราซากิและอาคาอิจากเรื่องสั้น เมื่อวาน วันนี้ วันพรุ่งนี้ของโอดะ ซาคูโนะชิเกะที่ไร้ไหวพริบในการเป็นทหารในค่ายทหารจนทำให้พวกเขาถูกกลั่นแกล้งอยู่เสมอ หรืออิซาวะ จากเรื่องสั้นเชอซาปัญญาอ่อนของซาคากุจิ อังโกะ ผู้กำกับภาพยนตร์หนุ่มยากจนที่ต้องอาศัยอยู่ท่ามกลางกลุ่มคนที่มีความพิการทางสติปัญญาที่มีเพียงสัญชาตญาณเอาตัวรอดเท่านั้น

เช่นเดียวกับตัวละครในผลงานประพันธ์ นักเขียนกลุ่มบุโรฮะทั้งสามคนเกิดและเติบโตในยุคไทโชและโชวะเป็นระยะเวลากว่า 34 ปีสังคมญี่ปุ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างจากยุคไทโชที่ได้ชื่อว่าเป็นยุคที่ประชาธิปไตยเบ่งบานพร้อมกับวัฒนธรรมตะวันตกที่เข้ามามีอิทธิพลในญี่ปุ่นได้อย่างเสรี จนกระทั่งประชาธิปไตยและแนวคิดการเมืองที่หลากหลายอื่น ๆ ค่อย ๆ ตายลงในยุคโชวะเมื่อเผด็จการทหารเรื่องอำนาจกาย ผู้เห็นต่างทางการเมืองกับรัฐบาลถูกกวาดล้างอย่างรุนแรงซ้ำยังกำหนดว่าวัฒนธรรมญี่ปุ่นเท่านั้นคือสิ่งที่ถูกต้อง สูงส่งและควรค่าจะเผยแพร่วัฒนธรรมญี่ปุ่นดังกล่าวถูกเผยแพร่ไปทั่วญี่ปุ่นในรูปแบบคำขวัญ และโฆษณาชวนเชื่อ กลุ่มนักเขียนบุโรฮะจึงเห็นการเปลี่ยนผ่านอย่างรวดเร็วของสังคมญี่ปุ่นจากจักรวรรดิญี่ปุ่นที่ยิ่งใหญ่สู่ความล่มสลายของประเทศผู้แพ้สงคราม กอปรกับนักเขียนทั้งสามต่างมีภูมิหลังส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมตะวันตกไม่ว่าจะเป็นการศึกษาหรือนักเขียนที่มีอิทธิพลต่องานเขียนของพวกเขาเมื่อวัฒนธรรมตะวันตกหรือแนวคิดทางการเมืองที่เป็นส่วนหนึ่งของตัวตนของพวกเขากลายเป็นเรื่องต้องห้ามในสายตาของรัฐบาลและ

สังคมนักเขียนทำให้นักเขียนกลุ่มบุโรชะกลายเป็นกลุ่มนักเขียนผู้มีวิฤตในอัตลักษณ์จนทำให้ได้ชื่อว่าเป็นนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคม

ขณะเดียวกันชีวิตส่วนตัวนักเขียนกลุ่มนี้ก็หดหู่และสิ้นหวังไม่ต่างจากผลงานเขียนทำให้งานเขียนโดยเฉพาะชิ้นที่เขียนขึ้นหลังสงครามในปี 1946 สะท้อนสภาพสังคมนักเขียนที่ไร้ความหวังจากการสูญเสียพลเรือนมากกว่าสองแสนคนและความเสียหายของบ้านเมืองเกือบเจ็ดสิบแห่งจากการโจมตีทางอากาศได้รับความนิยมนักอ่านชาวญี่ปุ่นอย่างกว้างขวาง

สภาพสังคมที่พลิกผันอย่างรวดเร็วส่งผลต่อคนในสังคมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในวัฒนธรรมชนบทรวมและมุมมอง นักเขียนบุโรชะทั้งสามที่ท้าทายศีลธรรมและจริยธรรมของสังคมนักเขียนผ่านทั้งผลงานและวิถีชีวิตได้สะท้อนภาพของสังคมนักเขียนหลังสงครามเพียงจะยุติถึงความหมดศรัทธาต่อสถาบันการเมือง วัฒนธรรมหรือแม้กระทั่งสังคมนักเขียนของชาวญี่ปุ่น ทั้งยังสอดแทรกมุมมองต่อกฎเกณฑ์และข้อปฏิบัติทางสังคมของพวกเขาผ่านผลงานเขียนว่าคุณค่าของชีวิตและความเป็นมนุษย์ไม่ได้อยู่ที่เกียรติยศหรือธรรมเนียมปฏิบัติที่สังคมยึดมั่นถือมั่นการปฏิรูปทางการเมืองหรือแม้กระทั่งศีลธรรมจริยธรรมอย่างบูชิโดซึ่งเป็นกระดูกสันหลังสำคัญของวัฒนธรรมญี่ปุ่นที่นำมาซึ่งเกียรติยศก็ไม่สามารถป้องกันโศกนาฏกรรมหรือความเลวร้ายที่จะเกิดขึ้นตราบเท่าที่มนุษย์ยังคงมีชีวิตอยู่ได้ เพราะในท้ายที่สุดแล้วในสภาวะการณ์ที่เลวร้ายความมุ่งมั่นสูงสุดของมนุษย์คือการเอาชีวิตรอดและหนทางรอดเดียวคือการปล่อยให้ตนเองตกต่ำและกระเสือกกระสนไปตามสัญชาตญาณไม่ต่างจากสัตว์เดรัจฉาน

บทสรุป

ญี่ปุ่นตลอดระยะเวลา 34 ปี ตั้งแต่ยุคโทโชจนกระทั่งสงครามโลกครั้งที่สองมีการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ส่งผลต่อสังคมนักเขียน และชาวญี่ปุ่น ตลอดจนเสรีภาพในแวดวงวรรณกรรมก็ต้องหยุดชะงักภายใต้การนำของรัฐบาลทหารเนื่องจากภาวะสงครามที่ยืดเยื้อยาวนาน ชาวญี่ปุ่นนับล้านต้องเผชิญกับความเลวร้ายของสงคราม การขาดแคลนอาหารจากความยากจนเนื่องจากเศรษฐกิจตกต่ำ ภายหลังจากที่ญี่ปุ่นประกาศยอมแพ้สงครามเมื่อวันที่ 15 สิงหาคม 1945 และฝ่ายสัมพันธมิตรนำโดยสหรัฐอเมริกาเข้ายึดครองญี่ปุ่นการยึดครองดังกล่าวทำให้ญี่ปุ่นเปลี่ยนการปกครองจากสมบูรณาญาสิทธิราชย์สู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตย

การเปลี่ยนระบอบการปกครองสู่ระบอบประชาธิปไตยส่งผลโดยตรงต่อแวดวงวรรณกรรม กล่าวคือนักประพันธ์มีเสรีภาพอย่างเต็มที่ที่จะแสดงความคิดเห็นผ่านงานประพันธ์ของตนในขณะที่ระหว่างสงคราม วารสารทางวรรณกรรมหลายแห่งถูกสั่งปิดและนักเขียนถูกสั่งห้ามไม่ให้เขียนงานที่มีเนื้อหาละเอียดอ่อนเกี่ยวกับการเมือง หลังสงครามยุติผลงานเขียนของกลุ่มนักเขียนบุโรชะได้รับการตอบรับอย่างดีจากนักอ่านชาวญี่ปุ่นที่สิ้นหวังและไร้ที่ยึดเหนี่ยวเนื่องจากพวกเขาสามารถสะท้อนภาพบรรยากาศความสิ้นหวังของสังคมหลังสงครามได้เป็นอย่างดี

นักวรรณกรรมญี่ปุ่นตั้งชื่อกลุ่มนักเขียนกลุ่มนี้ว่าเป็นกลุ่มบุโรชะ ซึ่งแปลว่ากลุ่มคนไร้ประโยชน์ เนื่องนักเขียนล้วนแต่มีชีวิตส่วนตัวที่น่าเศร้าพวกเขาติดสุราติดยาและยากจนในบั้นปลายชีวิตพวกเขาเกิดเติบโตและประพันธ์งานท่ามกลางบรรยากาศความวุ่นวายและผกผันของสังคมนักเขียน

ในยุคโทโฮจนกระทั่งเสียชีวิตภายหลังสงครามสิ้นสุดได้ไม่นาน นักเขียนกลุ่มบุโรฮะใส่ตัวตนลงในงาน ประพันธ์ไม่มากก็น้อยส่งผลให้ผลงานประพันธ์แต่ละชิ้นของพวกเขาเสียดสีและประณามกฎเกณฑ์ต่างๆ สังคม

ในห้วงทศวรรษที่ 1930 ก่อนที่รัฐบาลทหารจะนำญี่ปุ่นเข้าสู่สงครามโลกอย่างเต็มตัว กฎเกณฑ์ทางสังคม และกระแสแนวคิดทางการเมืองถูกกำหนดไว้อย่างชัดเจนตายตัวหากมีผู้เห็นต่างจะถูกกวาดล้างอย่างรุนแรง รัฐบาลทหารพยายามปลุกกระดมัลลัทธิคลั่งชาติเพื่อเพิ่มความชอบธรรมในการล่าอาณานิคมโดยอ้างว่า วัฒนธรรมญี่ปุ่นเท่านั้นที่สูงส่งพอและควรจะเผยแพร่ไปทั่วเอเชีย แต่นักเขียนกลุ่มบุโรฮะและชาวญี่ปุ่นบางกลุ่มไม่เห็นด้วยกับสิ่งที่เรียกว่า วัฒนธรรมนี้ พวกเขาคับแค้นและเบื่อหน่ายสงครามและในขณะเดียวกันก็สิ้นหวังกับหายนะที่สงครามได้ทิ้งไว้ให้สังคมญี่ปุ่น

บุโรฮะ รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคมจึงเป็นกระจกชั้นดีที่สะท้อนภาพสังคมและอารมณ์แห่งยุคสมัยเมื่อมนุษย์สิ้นหวังถึงขีดสุด ท่ามกลางสังคมที่ศีลธรรมเสื่อมทรามตกต่ำฉายภาพให้เห็นว่าชนบทรบเร่ วัฒนธรรมที่สังคมหรือกลุ่มบุคคลล้วนอุปโลกน์ขึ้นเพื่อผลประโยชน์ทางการเมืองมิใช่เครื่องมือป้องกันโศกนาฏกรรมที่จะเกิดขึ้น

บรรณานุกรม

- คันฉัตร รัชชีกาญจน์ส่อง.(2564).ไม่ใช่คนญี่ปุ่นทุกคนที่ชาตินิยม ‘บูโรฮะ’เสียงกริตรี่องทางวรรณกรรมของนักเขียนญี่ปุ่น สืบค้นเมื่อ 13 ตุลาคม 2564 เข้าถึงได้จาก [https://www.bangkokbookfestival.co/articles2021/buraiha](https://ชาคากุจิ อังโกะ.(2564ก).เชอช่าปัญญาอ่อน.(พรพิรุณ กิจสมเจตน์,ผู้แปล). นนทบุรี: เจริท (ต้นฉบับพิมพ์ปี 1946). _____.(2564ข).ทฤษฎีความเลื่อมทราท.(พรพิรุณ กิจสมเจตน์,ผู้แปล). นนทบุรี: เจริท (ต้นฉบับพิมพ์ปี 1946). ตะไซ โอซามุ.(2564).ดอกไม้ไฟในฤดูหนาว.(พรพิรุณ กิจสมเจตน์,ผู้แปล). นนทบุรี: เจริท (ต้นฉบับพิมพ์ปี 1946). ตรีศิลป์ บุญจร.(2523).พัฒนาการนวนิยายไทย พ.ศ. 2475-2500: การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนวนิยายกับสังคม. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ไทด์แมนน์, อาร์เธอร์ อี. และ เพ็ญศรี กาญจโนมัย. (2522). ประวัติศาสตร์และอารยธรรมญี่ปุ่น เล่ม 1.สมัยไทโชและโชวะของญี่ปุ่น. (น. 274). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ ภาควิชาภูมิศาสตร์และประวัติศาสตร์. พวงทิพย์ เกียรติสกุล.(2545).การศึกษาการขยายตัวของกองทัพญี่ปุ่นในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ สงครามมหาเอเชียบูรพา:มุมมองทางสังคม-วัฒนธรรม.25(1),225 เพ็ญศรี กาญจโนมัย. (2538). ญี่ปุ่นสมัยใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 2). สมาคมนักเรียนเก่าญี่ปุ่น ในพระบรมราชูปถัมภ์. อาทร ฟุ้งธรรมสาร.(2528). วิวัฒนาการวรรณกรรมญี่ปุ่นหลังสงคราม กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ อุดมศักดิ์ จันทร์กลัด.(2535).จิตวิญญาณของคนญี่ปุ่น.วารสารญี่ปุ่นศึกษา.1(5) โอตะ ซาคุโนะซีเกะ.(2564ก).ช่วงสิ้นสุดสงคราม.(พรพิรุณ กิจสมเจตน์,ผู้แปล). นนทบุรี:เจริญ (ต้นฉบับพิมพ์ปี 1946). _____.(2564ข).เมื่อวาน วันนี้ วันพรุ่งนี้.พรพิรุณ กิจสมเจตน์,ผู้แปล). นนทบุรี: เจริท (ต้นฉบับพิมพ์ปี 1946). หน้า 77-112 โฮซากะ มิยามะซุ.(2544). ญี่ปุ่นสมัยโชวะ ประวัติศาสตร์บอกเล่าจากพ่อสู่ลูก[父が子に語る昭和史] (สร้อยสุดา ณ ระนอง และปราณี จงสุจริตธรรม, แปล) กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.(ต้นฉบับพิมพ์ปี ค.ศ. 1994). Shields J.M.(2011). “Smashing the Mirror of Yamato: Sakaguchi Ango, Decadence and a (Post-metaphysical) Buddhist Critique of Culture.” <i>Japan Review</i>.21(23),231 The Bangkok book festival “บูโรฮะ (無頼派) รวมผลงานของนักเขียนกลุ่มปฏิปักษ์สังคม”. เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม 2565 เข้าถึงได้จาก <a href=)

